

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

17. De communicatione Christianorum cum infidelibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

sentiente summo Pontifice, vt liberos suos in patri-
potestatem retineant, aliisque iuribus & immunitatibus
civilibus, non item Ecclesiasticis vna cum Catholicis gaudeant. VII. Priuatio Ecclesiasticorum
beneficiorum & dignitatum ipso iure incurrentur.
400.

NB. Civilis poena haereticorum est mortis supplicium, si abiurare nolint. Ratio, quia haeresis est
men perturbans Reip. pacem, non minus quam furtum
& homicidium.

CAP. XVII.

De Communicatione Christianorum cum Infidelibus, puta Iudæis ac paganis.

I. **Q**uest. I. Communicatio cum infidelibus Iudæis, & vt dignitas Religionis Catholicae conseruetur, prohibetur iure Canonico, in poenam ritualem propter periculum peruersionis.

Quod si formaliter, non vt socii conueniant, sed per accidens & praeter intentionem, non prohibetur. 401.

Operas tamen locare Iudæis licet. modo non assidua conuersatio, sed non subesse, vt seruiant nutricem agere, nisi in necessitate, seposita cohabitatione & familiaritate. 401.

Azymos comedens cum Iudæo & frequenter conuiuans, peccat mortaliter, quia finis ab Ecclesia tentus grauiter laeditur: secus, si semel proprios cibos absque scandalo. 401.

Necessitas excusat comedentem cum Iudæo cibus non discretos, aut medium accersentem, item velis illos conuertere. 402.

Quæst. 2. Infideles bello non sunt directè coer- 2
cendi ad fidem, probatur, quia potestas principum
secularium solum se extendit ad finem temporalem,
non autem ad ea quæ supernaturalis ordinis sunt.
Indirectè autem potest fieri. 1. negando illis ius
habitationis in regno Christiani Principis, nisi ve-
liat conuerti. 2. Imponendo illis maiora tribula
(modo intra limites iustitiæ) donec fiant Christia-
ni Nec Ecclesiastici prælati possunt procedere cōtra
Infideles pœnis Ecclesiasticis, vti 1. Cor. 3. Aliud est
de hæreticis, qui sūt subiecti Iurisdictioni Ecclesiæ.

Nec seculares principes possunt propter Idolo- 3
latrariam non iniuriosam aliis paganis exteris inuade-
re. Ratio, quia ad omnem punitionem & vindi-
ctam iustam requiritur iurisdiction, aut illata iniu-
ria. Ergo, vbi vtrumque deest, vt ponimus, iusta
punitione inferri non potest. 402.

Cæterum propter peccata, quæ iniuriam conti-
nent, licitum est, quandoque infideles bello perse-
qui. 1. Si impiis suis ritibus (rapiendo) innocen-
tes iniquo damno afficiant. 2. Si Christianam fi-
dem contumeliis proscindant, aut Christianos per-
uercere conantur. 3. Si Christianis Prædicatori-
bus, cum ex Dei voluntate atque imperio mittun-
tur, aditum in regiones suas patefacere, vel suis sub-
ditis liberam potestatem audiendi concedere recu-
sent, iustæ hæ erunt causæ belli. Vide Becanum, cap.
13 q. 4. concl. 3.

Quæst. 3. Ritus gentilium & hæreticorum non
sunt tolerandi, nisi necessarium ad maius malum eui-
tandum. tit. 3. Hæreticum hominem post vnam & se-
cundam correptionem de vita.

Iudeorum tamen ritus antiqui possunt permitti, 4

R. 2 non

non vt nouas synagogas ædificent, nec libros nouos edant, quibus Christiana fides impugnatur. 403. Nam tali immunitate Iudæos conuenit gaudere quia ritus tales Euangelicam veritatem figura adumbrant, eidemq; testimonium præbent.

Coroll. Iudæorum causæ ciuiles debent apud iudicem Christianum secundum legem Moyfi, (Vt vt filius excludat filiam ab hereditate patris) decideri. Si autem casus lege Mosæica de cibus non est, vel si Iudæus cum Christiano litiget, tunc controuersia decideri debet secundum ius Cæsareum, seu commune regni.

6 Quæst. 4. Iudæis & infidelibus non debet permitti, vt de nouo acquirant dominium aut iurisdictionem in infideles, quia id cederet in scandalum & periculum fidei. 404.

N. Infideles dominio Iurisdictionis in subditos non ideo priuantur, quod subditi fidem Christianam non habent. Quia dominium & prælatio iure humano & gentium introducta: distinctio autem fidelium & infidelium prouenit ex iure diuino. Ius autem diuinum, quod est ex gratia, nõ tollit ius humanum, quod est ex naturali ratione.

N. Ecclesia, & principes Christiani possunt priuare sibi subditos dominio in seruitutem, si hi Christiani fiant, id constat ex praxi Ecclesie qua statuit, vt serui Iudæorum tum vernaculi, qui empti ad seruitutem, liberi fiant, si Christiani, si autem empti sint ad mercationem, teneantur Dominus intra tres menses venum exponere, vt Christiani semi possint. Ratio, quia princeps publicus potest subditos suos priuare dominio, non tantum rerum, sed & personarum, si ad bonum publicum.

publici
ni infide
principi
à domo
stare ab
tur iuri
farium
gis à De

LIB

N
des in
tas vol
tione r
lum co
post. i.
mate.
sumus,
licet no
concup
um ab
nus &
pub

publicum necessarium esse videatur. Adde, si ser-
 ni infidelium, etiam non subiectorum Christianis
 principibus peruersionis patiantur, posse
 à dominio dominorum suorum Ecclesiastica pote-
 stare absolui. Tunc enim directè tanquam exerce-
 tur iurisdictio in ipsos Infideles, quatenus id neces-
 sarium est ad tuendum finem Ecclesiasticæ potesta-
 tis à Deo concessæ. 404.

LIB. II. TRACTATUS II.

De Spe.

CAP. I.

Quid sit spes?

NOta duas esse potentias hominis quæ su-
 pernaturalibus donis ac virtutibus or-
 nari ac perfici possunt, vt Deo gratus
 fiat; Inter Theologicas virtutes vnica fi-
 des intellectum ornat, duæ reliquæ Spes & Chari-
 tas voluntatem. Ratio, quia vitiator absoluta cogni-
 tione non potest complecti Deum sicuti est, sed so-
 lum cognoscere cum analogia ad creaturas teste A-
 post. 1. Corinth. 13. *Videmus nunc per speculum in anig-
 mate.* Amore autè voluntatis in Deum tendere pos-
 sumus, non tantum cum ordine ad nos, quatenus sci-
 licet nobis bona promittit, ac largitur, (qui est amor
 concupiscentiæ suapte natura imperfectus) sed De-
 um absolute amare possumus, quatenus in se bo-
 nus & perfectus est, qui est amor amicitiae. Quod

R 3

Apoito-